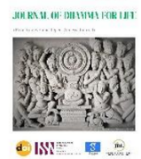

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

Organizational Management Innovation to Promote the Quality of Life of Graduates with Disabilities: The Relationship of Learning Factors and Educational Services

นวัตกรรมการจัดการองค์การเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตบัณฑิต

คนพิการ ความสัมพันธ์ของปัจจัยการเรียนรู้

และบริการทางการศึกษา

Minlada Sasom^{1*} & Rungraditt Kongyoungyune²มินทร์ลดา สะสม^{1*} และ รุ่งรัตติ คงยังยูน²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Minlada Sasom

มินทร์ลดา สะสม

Kirk University, Thailand.

มหาวิทยาลัยเกริก

Email: sasom17995@gmail.com

2. Rungraditt Kongyoungyune

รุ่งรัตติ คงยังยูน

Chao Phraya University, Thailand.

มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

Email: rungradit.k@cpu.ac.th

คำสำคัญ

บรรยากาศการเรียนรู้ของคนพิการ, คุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษาของคนพิการ, การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ

Keywords:

Learning atmosphere for people with disabilities, Quality of service of educational support agencies for people with disabilities, Development of quality of life for people with disabilities

Article history:

Received: 17/06/2025

Revised: 26/08/2025

Accepted: 12/09/2025

Available online: 25/10/2025

ABSTRACT

The purposes of this research were : 1) To study the Factors in the learning environment of people with disabilities Factors in the quality of services provided by agencies supporting the education of persons with disabilities and factors in the development of the quality of life of persons with disabilities in order to "Disabled Graduate" 2) To study the overall influence of factors in the learning atmosphere of people with disabilities and factors in the quality of services provided by educational support agencies for people with disabilities that affect factors in the development of people's quality of life. Disabled to become a "Disabled Graduate" The sample group used in this research included people with disabilities who graduated from high school who had a chance of being "Disabled Graduates" totaling 451 people. The tools used include a questionnaire, a 5-level estimation scale, and statistics used in data analysis, including percentages, averages, and standard deviations. and find the Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

The results revealed that 1) learning atmosphere factors for people with disabilities Factors in the quality of services provided by agencies supporting the education of persons with disabilities and factors in the development of the quality of life of persons with disabilities in order to "Disabled Graduates" was found to be at a high level in every factor with statistical significance at the 0.001 level. 2) The overall influence of factors in the learning atmosphere of people with disabilities and factors in the quality of services provided by educational support agencies for people with disabilities that affect factors in the development of the quality of life of people with disabilities to be " Disabled graduates. It was found that the

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

How to Cite:

Sasom, M & Kongyoungyune, R. (2025). Organizational Management Innovation to Promote the Quality of Life of Graduates with Disabilities: The Relationship of Learning Factors and Educational Services. *Journal Dhamma for Life*, 31(4), 313-332.

learning environment Quality of educational services and learning environment with improving the quality of life of people with disabilities to become disabled graduates with a value equal to 0.02. There is a slight positive relationship between the variables.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบรรยากาศการเรียนรู้ของคนพิการ ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษาของคนพิการและปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการเพื่อเป็น "บัณฑิตคนพิการ" 2. เพื่อศึกษาอิทธิพลโดยรวมของปัจจัยด้านบรรยากาศการเรียนรู้ของคนพิการและปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษาของคนพิการที่ส่งผลต่อปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการเพื่อเป็น "บัณฑิตคนพิการ" กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คนพิการที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาที่มีโอกาสเป็น "บัณฑิตคนพิการ" จำนวน 451 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านบรรยากาศการเรียนรู้ของคนพิการ ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษาของคนพิการและปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการเพื่อเป็น "บัณฑิตคนพิการ" พบว่าอยู่ในระดับสูง ทุกปัจจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 2) อิทธิพลโดยรวมของปัจจัยด้านบรรยากาศการเรียนรู้ของคนพิการและปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษาของคนพิการที่ส่งผลต่อปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการเพื่อเป็น "บัณฑิตคนพิการ" พบว่าสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้กับ คุณภาพการบริการทางการศึกษา และสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการเพื่อเป็นบัณฑิตคนพิการ มีค่าเท่ากับ 0.02 ซึ่งบ่งชี้ว่า ความสัมพันธ์เชิงบวกเล็กน้อยระหว่างตัวแปร ส่วนค่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการเพื่อเป็นบัณฑิตคนพิการ กับคุณภาพการบริการทางการศึกษา เท่ากับ 0.02 เช่นกัน

บทนำ

คุณภาพชีวิตถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อบุคคล เพราะเป็นสิ่งบ่งบอกถึงสภาพความเป็นอยู่ของบุคคล ทั้งในร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อมทางสังคม คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มนุษย์กำหนดสร้างขึ้น และชวนขวายให้ได้มาด้วยตัวของมนุษย์เอง หากมีคุณภาพชีวิตที่ดี จะทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน คนพิการ ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 เป็นบุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา และการเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติ

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

กิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไปโดยความพิการองค์การสหประชาชาติระบุว่าทุก 1 ใน 10 คน ของประชากรโลกเป็นคนพิการ

การศึกษาจบระดับปริญญาเป็นความฝันที่ยิ่งใหญ่สำหรับหลายคน แต่สำหรับบัณฑิตคนพิการ เส้นทางสู่ออนาคตอาจเต็มไปด้วยอุปสรรค อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญหลายประการสามารถช่วยให้พวกเขาบรรลุเป้าหมายและใช้ชีวิตที่มีความสุขและเติมเต็ม คือ การศึกษาที่เท่าเทียมเป็นโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เป็นรากฐานสำคัญสำหรับความสำเร็จ การสนับสนุนที่เหมาะสม เช่น เทคโนโลยีช่วยเหลือ การบริการแปลภาษา และอาจารย์ที่ผ่านการฝึกอบรม ล้วนมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้บัณฑิตคนพิการได้รับการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและบรรลุศักยภาพสูงสุด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีโอกาสทางอาชีพ โดยการมีทักษะและประสบการณ์ที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคน แต่สำหรับบัณฑิตคนพิการแล้ว โอกาสในการฝึกอบรม การฝึกงาน และการจ้างงานที่เหมาะสม ล้วนมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้พวกเขาประสบความสำเร็จในอาชีพที่เลือก การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรต่างๆ ในการสร้างโอกาสและส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ส่วนในด้านการใช้ชีวิตคนพิการต้องการการเข้าถึงบริการสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจ เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการใช้ชีวิตที่มีคุณภาพ บัณฑิตคนพิการควรมีโอกาสเข้าถึงบริการสุขภาพที่ครอบคลุม รวมถึงบริการสุขภาพจิต การฟื้นฟูสมรรถภาพ และเทคโนโลยีช่วยเหลือที่เหมาะสมกับความต้องการของพวกเขา รวมถึงการเข้าถึงสิทธิและการรับรองที่เท่าเทียมกัน เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการมีส่วนร่วมในสังคมอย่างเต็มรูปแบบ บัณฑิตคนพิการควรได้รับการสนับสนุนในการเข้าถึงสิทธิต่างๆ เช่น สิทธิประกันสังคม สิทธิสวัสดิการ และโอกาสในการเข้าถึงบริการต่างๆ โดยต้องมีสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค ทั้งทางกายภาพและทางสังคม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการมีชีวิตอย่างอิสระและมีศักดิ์ศรี การออกแบบอาคาร สถานที่สาธารณะ ระบบขนส่ง และระบบสื่อสาร ล้วนควรคำนึงถึงความต้องการของคนพิการ รวมไปถึงการส่งเสริมทัศนคติที่ดีและความเข้าใจจากคนในสังคม ซึ่งบัณฑิตพิการควรได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม ทั้งด้านการเงิน อุปกรณ์ เทคโนโลยี และบริการต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การศึกษา และการประกอบอาชีพด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การสร้างสังคมที่เอื้ออำนวยต่อคนพิการและการสนับสนุนที่ครอบคลุม บัณฑิตคนพิการทุกคน จะสามารถก้าวข้ามอุปสรรคคว้าโอกาส และใช้ชีวิตที่มีความหมาย เติบโตเต็มศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อเป็นบัณฑิตคนพิการ”

ทั้งนี้ตามประเภท และ หลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกาศกำหนด โดยปัจจุบันประเทศไทยมีคนพิการ 1,756,849 คน คน (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2560) คุณภาพชีวิตคนพิการเป็นระดับความพึงพอใจในการดำรงชีวิตทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การดำรงชีวิตที่เป็นอิสระในสังคม ต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาล ในด้านการรักษาพยาบาล การมีงานทำและอาชีพ การจัดหาอุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการและช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ประกอบกับปัจจุบันสังคมเมืองมีการปรับตัวอย่าง รวดเร็วทั้งในแง่เทคโนโลยีและระบบการทำงาน ซึ่งยังส่งผลต่อสังคมคนพิการ โดยตรงในด้านของความเหลื่อมล้ำทางสังคม ดังนั้น การที่จะปรับเปลี่ยนองค์กรให้มี

ความพร้อม ความสามารถในการจัดการต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเพื่อช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และนำบริการไปสู่คนพิการได้อย่างทั่วถึง ต่อเนื่องและเป็นธรรมจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว เป็นที่ยอมรับกันในปัจจุบัน ว่านวัตกรรมเป็น เครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนา การสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในองค์กรเป็นประเด็นที่มีความจำเป็นสำหรับองค์กรที่ต้องการมีศักยภาพและมีความสามารถทางการแข่งขันที่ยั่งยืน

การให้ความสำคัญกับงานด้านพัฒนาและจัดทำนวัตกรรมเพื่อช่วยเหลือ บัณฑิตคนพิการขึ้นมาอย่างเป็นระบบ และกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ไว้อย่างเป็นรูปธรรม การจัดทำแผนแม่บทนวัตกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อลดความ เหลื่อมล้ำโอกาสทางสังคมเพิ่มคุณภาพชีวิต รวมไปถึงปรับเปลี่ยนองค์กรให้มีความพร้อม ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง และคาดหวังให้เกิด การบูรณาการ นวัตกรรมกับระบบงาน อื่นภายในองค์กร โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการจัดการตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบรรยากาศการเรียนรู้ของคนพิการ คุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษาของคนพิการและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ
2. เพื่อศึกษาบรรยากาศการเรียนรู้ของคนพิการและคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษาของคนพิการที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ

สมมติฐานในการวิจัย

บรรยากาศการเรียนรู้ของคนพิการและคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษาของคนพิการส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ โดย Bandura, A. 1986, 1997

1) การเรียนรู้แบบสังเกต (Observational Learning) คือ การเรียนรู้แบบสังเกตมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรม การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ผ่านการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นเป็นการเรียนรู้ที่ดี การเรียนรู้แบบสังเกตเป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2) การเสริมแรงทางสังคม (Social Reinforcement) คือ การชมเชยเป็นกลไกที่สำคัญในการเสริมแรงพฤติกรรมที่ถูกต้อง การที่ได้รับการสนับสนุนและชมเชยจากสังคมเป็นการสร้างและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของตนเองในสังคม และการเสริมแรงทางสังคมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบโครงสร้างโดยจำลองพฤติกรรมของผู้อื่นที่ได้รับการชมเชย รวมถึงการสังเกตผลของพฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงทางสังคมในผู้อื่นสามารถปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองได้

ศูนย์พัฒนาระบบงานวิจัย
Thai Journal Citation Index Centre

3) การลงโทษทางสังคม (Social Punishment) เป็นกลไกที่สำคัญในการปรับพฤติกรรมของบุคคล สร้างสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์สำหรับบุคคล อาจทำให้บุคคลสะสมความเครียดส่งผลต่อสุขภาพจิต เป็นกลไกในการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองและของผู้อื่น ให้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวไม่เหมาะสมและอาจมีผลต่อการรับการลงโทษ ช่วยในการรักษาความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับกฎและกฎของสังคม โดยเสริมความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎและกฎในสังคมและลดการกระทำที่ไม่เหมาะสม

4) การเลียนแบบ (Modeling) คือกระบวนการเรียนรู้ของบุคคล ด้านการเลียนแบบเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะสังเกตและจำลองพฤติกรรมของผู้อื่น จำลองพฤติกรรมของตัวอย่าง (model) ที่มีอิทธิพล โดยการสังเกตจะเกิดขึ้นผ่านทางการมองเห็น การฟัง หรือการรับรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ การแสดงพฤติกรรมอย่างชัดเจนและเป็นตัวอย่างที่เหมาะสมมีความสำคัญ โดยผู้เลียนแบบจะมีแบบที่แน่นอนในการแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนจำลอง ผู้เรียนอาจมีการต่อต้านหรือไม่เชื่อถือแบบจำลอง โดยเฉพาะในกรณีที่พฤติกรรมที่แสดงอาจไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นไปตามจรรยาบรรณ

5) ความเชื่อของบุคคลในความสามารถของตนเองที่จะประสบความสำเร็จ (self-efficacy) เป็นความเชื่อของบุคคลในความสามารถของตนเองในการทำภารกิจหรือการปฏิบัติงาน ความเชื่อนี้มาจากประสบการณ์ที่ผ่านมา การสังเกตการกระทำของผู้อื่น และการประเมินความสามารถของตนเอง ช่วยให้บุคคลรับมือกับความท้าทายและอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ เมื่อคิดว่าตนเองสามารถทำได้ มักจะมีความกล้าหาญในการเผชิญกับสถานการณ์ที่ซับซ้อน ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองมักจะมุ่งมั่นในการทำภารกิจและมุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จ บุคคลมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง และมองหาโอกาสในการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะต่าง ๆ เพื่อเติบโตและปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์

6) กระบวนการทางปัญญา (Cognitive Processes) คือการคิดวิเคราะห์เหตุการณ์และพฤติกรรมต่างๆ โดยใช้การประมาณความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งการคิดเชิงบวก-ลบนี้มีผลต่อการตัดสินใจในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ วิเคราะห์ผลที่อาจเกิดขึ้นจากการแสดงพฤติกรรมที่ต่างๆ โดยพิจารณาถึงผลกระทบที่เป็นไปได้และความสำเร็จของพฤติกรรม วางแผนการกระทำและพิจารณาถึงวิธีการที่เหมาะสมในการบรรลุเป้าหมาย การวางแผนนี้มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ จำลองบทบาทหรือตัวอย่างของผู้อื่นที่แสดงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และวิเคราะห์ถึงวิธีการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ การคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการดำเนินการบางอย่าง ความเชื่อในความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของบุคคล

7) การควบคุมตนเอง (Self-Regulation) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนเรียนรู้การควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการตั้งเป้าหมาย การติดตามความก้าวหน้า และการปรับปรุงพฤติกรรมตามผลลัพธ์ที่ได้รับ การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นไปตามความสามารถที่เป็นไปได้ เป้าหมายที่ระบุไว้ชัดเจนจะช่วยให้ผู้เรียนมีแนวทางในการทำงานและมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จ ติดตาม และประเมินผลของพฤติกรรมที่ตนเองดำเนินการอย่างเสริมสร้าง การตรวจสอบความก้าวหน้าเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขและปรับปรุงพฤติกรรม

ต่อไป ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองตามผลการประเมินที่ได้รับ โดยการทำเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ รักษาความมุ่งมั่นและความกระตือรือร้นในการทำงานตามเป้าหมาย ซึ่งอาจต้องใช้กลไกการรับรู้เพื่อรักษาความสนใจและความกระตือรือร้นในการประสบความสำเร็จ สนับสนุนและการชมเชยจากสังคมสามารถช่วยให้ผู้เรียนรักษาพฤติกรรมที่เหมาะสมและควบคุมตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8) การเรียนรู้ทางศีลธรรม (Moral Learning) คือการเรียนรู้ทางศีลธรรม (Moral Learning) เกิดขึ้นผ่านกระบวนการที่เหมือนกับการเรียนรู้พฤติกรรมอื่น ๆ แต่มีการสำรวจและการสนับสนุนในเรื่องของมาตรฐานทางศีลธรรมและค่านิยมเป็นจุดประสงค์หลักของการเรียนรู้ในส่วนนี้ เรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานและค่านิยมทางศีลธรรมโดยการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น รวมถึงการสังเกตผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อพฤติกรรมนั้นๆ ถูกดำเนิน มีค่านิยมในสังคมมักจะถูกจำลองโดยผู้เรียน ซึ่งสามารถช่วยให้พัฒนามาตรฐานและค่านิยมทางศีลธรรมของตนเอง การชมเชยและการสนับสนุนจากสังคมสามารถเป็นกลไกในการเสริมแรงและส่งเสริมพฤติกรรมที่ถูกต้องทางศีลธรรม ในขณะเดียวกันการโต้แย้งหรือการลงโทษอาจมีบทบาทในการยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางศีลธรรม มักจะต้องวิเคราะห์ผลลัพธ์ของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและค่านิยมทางศีลธรรม และปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองตามผลการวิเคราะห์นั้น ตั้งเป้าหมายทางศีลธรรมช่วยให้ผู้เรียนมีแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงค่านิยมและมาตรฐานทางศีลธรรมของตนเอง

การประเมินคุณภาพการบริการทางการศึกษา Model of Service Quality for Special Education (MQSE) (2561) เป็นโมเดลที่พัฒนามาจากแนวคิดดั้งเดิมของ Parasuraman, Zeithaml และ Berry (1988) ที่เรียกว่า SERVQUAL Model แล้วนำมาประยุกต์ใช้กับบริบทการศึกษาพิเศษ โดย Bourke, P. E., & Mentis, M. (2014) ประกอบด้วย 5 มิติ คือ

1) ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร ประเมินความเป็นมืออาชีพและความพร้อมในการให้บริการของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ ทั้งความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ และความสามารถในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่เป็นผู้พิการ การทำงานตามหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วง การเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางการศึกษาพิเศษ และความเข้าใจและความรับผิดชอบต่อการให้บริการทางการศึกษาพิเศษต่างๆ ในระดับที่แตกต่างกันของผู้พิการ คุณภาพของการบริการทางการศึกษาพิเศษ ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้ปกครอง และสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการทางการศึกษาพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

2) กระบวนการจัดการศึกษา เป็นการเตรียมการวางแผนการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การใช้แผนการเรียนรู้แบบบุคคล เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของนักเรียนแต่ละคน การสร้างวัสดุการเรียนรู้: การสร้างวัสดุการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีความทันสมัยเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การพัฒนาวัสดุการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีการให้คำแนะนำและการสนับสนุนในการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ และในกระบวนการการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ การติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการ

พิเศษ และการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงและปรับเปลี่ยนแผนการเรียนการสอนการจัดเก็บและการใช้ข้อมูลเพื่อเข้าใจความต้องการและความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และการประเมินความสำเร็จของการเรียนรู้

3) สื่อการสอนและเทคโนโลยี คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ อาจมีการบูรณาการเทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือโทรศัพท์มือถือ เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาซอฟต์แวร์และแอปพลิเคชันที่เหมาะสมสำหรับการศึกษานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น โปรแกรมการเรียนการสอนที่ปรับปรุงสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ การสร้างและใช้สื่อการสอนแบบมัลติมีเดีย เช่น วิดีโอการสอน ภาพเคลื่อนไหว และการสร้างสื่อสารสื่อความหมายอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะของนักเรียน การให้บริการและการสนับสนุนในการใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถใช้งานและนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้การสนับสนุนในการพัฒนาทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้พวกเขาสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย คือ การจัดการเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเป็นกันเองสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การมีสถานที่เรียนที่เหมาะสมสำหรับการเคลื่อนไหว การเข้าถึงทรัพยากรการศึกษาที่เหมาะสม การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การให้บริการที่สะอาด การรักษาความปลอดภัยของสถานที่ การจัดให้มีบริการและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมตามความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้พวกเขามีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การสร้างความเชื่อมั่นและสมาชิกในชุมชนที่รองรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและครอบครัวของพวกเขา เพื่อให้พวกเขารู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาและการพัฒนาของนักเรียน การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนความร่วมมือและการทำงานร่วมกันระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครู บุคลากรทางการศึกษา และครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาของพวกเขาในระยะยาว

5) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน คือ การเข้าใจและการร่วมมือจากผู้ปกครองและครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับโรงเรียนผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม การปรึกษา และการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของผู้เรียน การเชื่อมโยงกับชุมชนและผู้ปกครองโดยการเสนอสถานที่สำหรับการโต้ตอบและการแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น การจัดกิจกรรมสำหรับครอบครัว เป็นการสร้างพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการสนทนาและแบ่งปันประสบการณ์ การสร้างความเข้าใจและความตระหนักในชุมชนเกี่ยวกับความต้องการพิเศษของนักเรียนและการสนับสนุนทางการศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมหรือการแสดงผลงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การสร้างพันธมิตรกับองค์กรท้องถิ่นและองค์กรภาคี เพื่อเสริมสร้างทรัพยากรและการสนับสนุนที่จำเป็นสำหรับการศึกษา

ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่นและสนับสนุนได้ในทางที่หลากหลาย

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ Edward Skrtic (2005) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการตามหนังสือ "Disability and Democracy: Reconstructing (Special) Education for Postmodernity" ของ Edward Skrtic (2005) ประกอบด้วย

1) การสร้างระบบการศึกษาที่เป็นมิตรและเป็นระบบ เป็นการสร้างระบบการศึกษาที่เป็นมิตรและเป็นระบบเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการพิสูจน์ถึงการเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับความต้องการและความสำคัญของคนพิการในการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพในสังคมการสร้างระบบการศึกษาที่เป็นมิตรและเป็นระบบหมายความว่าไม่เพียงแต่จะสร้างโครงสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ แต่ยังเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและรอบคอบสำหรับทุกคน โดยไม่มีการแบ่งแยกหรือสร้างสถานการณ์ที่ทำให้คนพิการรู้สึกถูกแยกกันออกไปการพัฒนาระบบการศึกษาที่เป็นมิตรและยังเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางนโยบายและกฎหมาย เพื่อให้มีการสนับสนุนและสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษาสำหรับคนพิการ ซึ่งนำไปสู่การเสนอแนวคิดและการปฏิบัติที่เป็นประโยชน์และเป็นระบบในการจัดการศึกษาพิเศษนอกจากนี้ การสร้างระบบการศึกษาที่เป็นมิตรและเป็นระบบยังเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ทางสังคม เพื่อให้สังคมมีการยอมรับและเชื่อมโยงกับคนพิการในชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความเป็นมนุษย์และเสริมสร้างความเสมอภาคในสังคมโดยรวม

2) การให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์และความเสมอภาค คือ การให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์และความเสมอภาคในการพัฒนานโยบายและกิจกรรมการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งใหญ่ เนื่องจากมีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการอย่างตรงไปตรงมา โดยมีข้อสังเกตอย่างชัดเจนดังนี้

2.1. การเชื่อมโยงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ กับการเรียนรู้และการเข้าถึงที่เป็นมนุษย์: การให้โอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ที่เป็นมนุษย์และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ โดยการเข้าถึงที่เป็นมนุษย์หมายถึงการให้โอกาสในการเรียนรู้ที่เหมาะสมและการเข้าถึงบริการที่สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ

2.2. ความเสมอภาค: การพัฒนานโยบายและกิจกรรมการศึกษาที่เป็นมิตรและเป็นระบบนั้นควรมีการให้ความสำคัญกับความเสมอภาค โดยไม่ควรมีความแบ่งแยกหรือการกีดกันทางการศึกษาในทุกๆ ระดับ นอกจากนี้ ความเสมอภาคยังเกี่ยวข้องกับการให้โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและการพัฒนาศักยภาพในทุกกลุ่มที่ต้องการพิเศษ

2.3. การพัฒนานโยบายและกิจกรรมการศึกษา: การพัฒนานโยบายและกิจกรรมการศึกษาที่เป็นมิตรและเป็นระบบต้องให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนทางนโยบายและกฎหมายที่มีอยู่เพื่อให้เกิดการสนับสนุนและการเข้าถึงที่เป็นมนุษย์ในการศึกษา โดยการสร้างระบบการศึกษาที่มีการแบ่งปันข้อมูลและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบจะช่วยให้การเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ทางสังคมต่อคนพิการในชุมชน

2.4. การเชื่อมโยงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการกับการเรียนรู้และการเข้าถึงที่เป็นมนุษย์ โดยให้ความสำคัญกับความเสมอภาคและความเป็นระบบในการพัฒนานโยบายและกิจกรรมการศึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้สังคมมีการเข้าถึงและการให้การสนับสนุนที่เป็นธรรมและเท่าเทียมในการศึกษาสำหรับทุกคน โดยไม่ว่าจะเป็นคนพิการหรือไม่ ซึ่งเป็นหัวใจและพื้นฐานของการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนและเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับทุกคนในสังคม

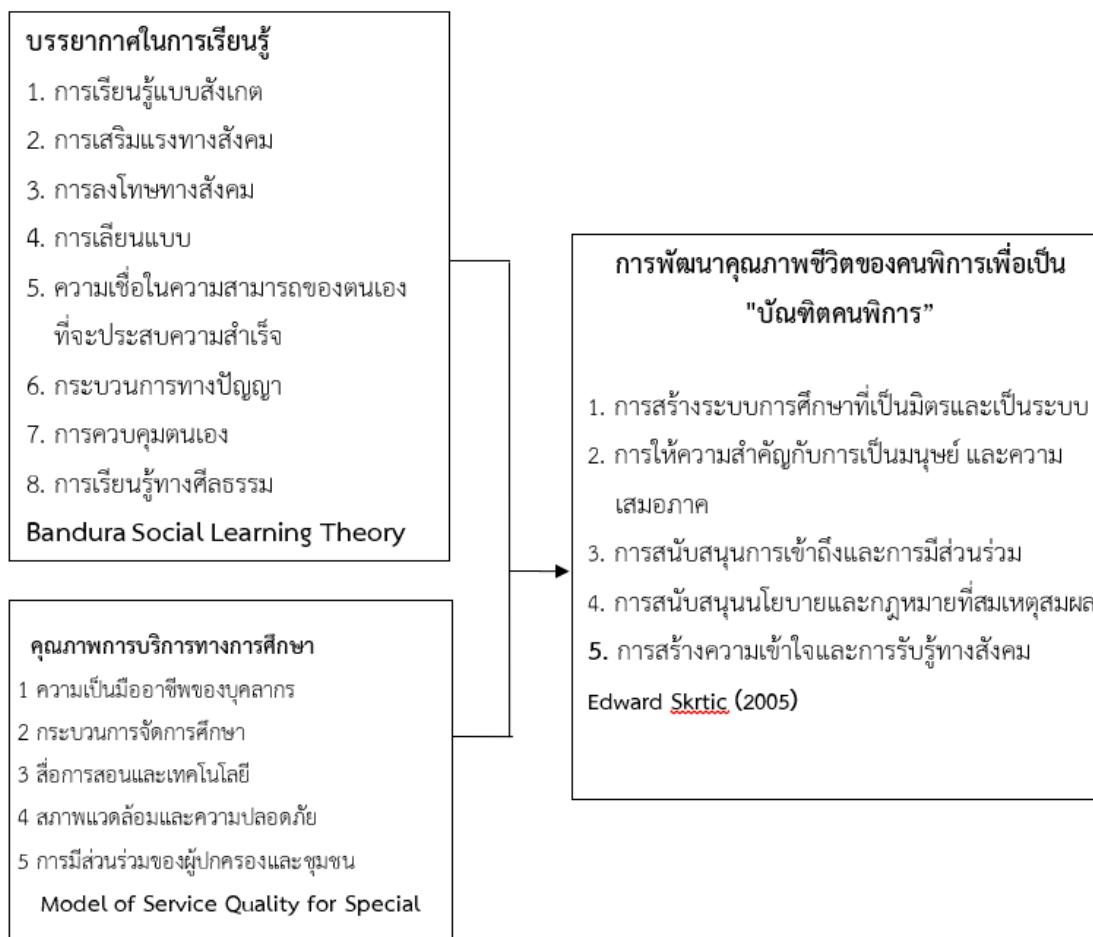
3) การสนับสนุนความเข้าถึงและการมีส่วนร่วม คือ การสร้างโอกาสให้คนพิการสามารถเข้าถึงการศึกษาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นกันเองและรอบคอบ การสนับสนุนความเข้าถึงและการมีส่วนร่วมของคนพิการในการศึกษาและชุมชนเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยสร้างสังคมที่เป็นมนุษย์และเป็นระบบขึ้นมา โดยการให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นกันเองและรอบคอบนั้น เป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยให้คนพิการสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น ข้อความนี้สะท้อนถึงความสำคัญของการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นกันเองและรอบคอบเพื่อสนับสนุนความเข้าถึงและการมีส่วนร่วมของคนพิการในชุมชนและการศึกษาอย่างเท่าเทียม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นกันเองและรอบคอบหมายถึงการสร้างพื้นที่และสถานการณ์ที่ไม่มีความแบ่งแยกหรือการกีดกันต่อคนพิการ ซึ่งรวมถึงการติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการที่เหมาะสมสำหรับความต้องการของพวกเขา และยังรวมถึงการสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากสังคมต่อคนพิการเพื่อให้พวกเขามีส่วนร่วมในกิจกรรมและชุมชนได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น การเชื่อมโยงการสนับสนุนความเข้าถึงและการมีส่วนร่วมของคนพิการในการศึกษาและชุมชนกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นกันเองและรอบคอบนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยมีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการและชุมชนในระยะยาว และเป็นที่สำคัญในการสร้างสังคมที่เชื่อมโยงและเท่าเทียมทางสังคมที่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมและเข้าถึงทุกๆ ด้านของชีวิตได้อย่างเท่าเทียมกัน

4) การสนับสนุนนโยบายและกฎหมายที่สมเหตุสมผล คือ การสนับสนุนนโยบายและกฎหมายที่สมเหตุสมผลในด้านการศึกษาสำหรับคนพิการเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากนโยบายและกฎหมายที่เหมาะสมสามารถเป็นเครื่องมือที่มีอิทธิพลในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและเป็นระบบสำหรับการศึกษาของคนพิการ การสนับสนุนและสร้างนโยบายที่เป็นมิตรและเท่าเทียมในการศึกษาสำหรับคนพิการช่วยให้มีการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม นอกจากนี้ การมีนโยบายและกฎหมายที่สมเหตุสมผลยังส่งเสริมให้มีการใช้สิทธิและการเข้าถึงที่เท่าเทียมในการศึกษาอย่างเต็มที่โดยไม่มีการแบ่งแยกหรือการกีดกัน เช่น การให้การสนับสนุนการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคลและการให้บริการการศึกษาที่ปรับตัวตามความต้องการของคนพิการ นอกจากนี้ นโยบายและกฎหมายที่มีเหตุผลยังส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากสังคมต่อคนพิการในการศึกษา โดยสร้างโอกาสให้พวกเขามีส่วนร่วมในกิจกรรมและชุมชนอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ นโยบายและกฎหมายที่มีเหตุผลยังช่วยเพิ่มความเท่าเทียมในสังคมโดยรวม โดยส่งเสริมให้มีความเข้าใจและการยอมรับต่อคนพิการในชุมชนในทุกๆ ด้านของชีวิต 5) การสร้างความเข้าใจและการรับรู้ทางสังคม คือ การสร้างความเข้าใจและการรับรู้ทางสังคมเกี่ยวกับความสำคัญของการสนับสนุนและการเชื่อมโยงคนพิการกับชุมชนในการเรียนรู้และ

การทำงานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสังคมที่เชื่อมโยงและเท่าเทียมทางสังคมที่สามารถรับมือกับความแตกต่างของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างเหมาะสม การสร้างความเข้าใจในสังคมเกี่ยวกับความสำคัญของการสนับสนุนคนพิการในการเรียนรู้และการทำงานช่วยเสริมสร้างการยอมรับและความเข้าใจต่อความหลากหลายและความแตกต่างทางกายภาพและทางสมองของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ โดยที่สังคมจะมอบความเข้าใจและการสนับสนุนในการเข้าถึงและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ การเชื่อมโยงคนพิการกับชุมชนในการเรียนรู้และการทำงานช่วยสร้างพื้นที่และโอกาสให้คนพิการสามารถเข้าร่วมกิจกรรมและการทำงานได้ตามความสามารถของพวกเขา นอกจากนี้ มันยังช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความเป็นมนุษย์และความเท่าเทียมในการทำงาน ทำให้ชุมชนมีความรับผิดชอบและความเข้าใจต่อความหลากหลายและความต้องการพิเศษของผู้คนที่มีความต้องการพิเศษในชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมและเข้าถึงโอกาสในการเรียนรู้และการทำงานได้อย่างเท่าเทียม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ คนพิการที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาที่มีโอกาสเป็น "บัณฑิตคนพิการ" จำนวน 166,004 คน ระดับประถมศึกษาปวช. / ปวส. / ปวท. จำนวน 34,226 คน รวม 300,230 คน (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปี 2564) คำนวณจากสูตร ยาร์โรว์ ทามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน สามารถเก็บแบบสอบถามกลับมาได้ 451 ชุด ซึ่งมากกว่าจำนวน กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณไว้ จึงใช้จำนวน 451 ชุด

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ Bandura's Social Learning Theory (1997) มี 8 ด้านคือ การเรียนรู้แบบสังเกต (Observational Learning) การเสริมแรงทางสังคม (Social Reinforcement) การลงโทษทางสังคม (Social Punishment) การเลียนแบบ (Modeling) ความเชื่อในความสามารถของตนเองที่จะประสบความสำเร็จ (self-efficacy) กระบวนการทางปัญญา (Cognitive Processes) การควบคุมตนเอง (Self-Regulation) การเรียนรู้ทางศีลธรรม (Moral Learning) และปัจจัย คุณภาพการบริการทางการศึกษา Model of Service Quality for Special Education (MQSE) (2561) มี 5 ด้านคือ ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร กระบวนการจัดการศึกษา สื่อการสอนและเทคโนโลยี สภาพแวดล้อม และความปลอดภัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตัวแปรตาม คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ Edward Skrtic (2005) มี 5 ด้านคือ การสร้างระบบการศึกษาที่เป็นมิตรและเป็นระบบ การให้ความสำคัญกับการเป็นมนุษย์และความเสมอภาค การสนับสนุนการเข้าถึงและการมีส่วนร่วม การสนับสนุนนโยบายและกฎหมายที่ สมเหตุสมผล การสร้างความเข้าใจและการรับรู้ทางสังคม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Research Questionnaire) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดย ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาทำเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีคำถามชนิดปลายปิดโดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถาม ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

แบบสอบถามส่วนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (Check list) เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ เป็นคำถามเกี่ยวกับ การเรียนรู้แบบสังเกต (Observational Learning) การเสริมแรงทางสังคม (Social Reinforcement) การลงโทษทางสังคม (Social Punishment) การเลียนแบบ (Modeling) ความเชื่อในความสามารถของตนเองที่จะประสบความสำเร็จ (self-efficacy) กระบวนการทางปัญญา (Cognitive Processes) การควบคุมตนเอง (Self-Regulation) การเรียนรู้ทางศีลธรรม (Moral Learning) จำนวน 24 ข้อ

แบบสอบถามส่วนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating scale) เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยคุณภาพการบริการทางการศึกษา Model of Service Quality for Special Education (MQSE) (2561) มี 5 ด้านคือ ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร กระบวนการจัดการศึกษา สื่อการสอนและเทคโนโลยี สภาพแวดล้อม และความปลอดภัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน จำนวน 17 ข้อ

แบบสอบถามส่วนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating scale) เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ Edward Skrtic (2005) มี 5 ด้านคือ การสร้างระบบการศึกษาที่เป็นมิตรและเป็นระบบ การให้ความสำคัญกับการเป็นมนุษย์และความเสมอภาค การสนับสนุนการเข้าถึงและการมีส่วนร่วม การสนับสนุนนโยบายและกฎหมายที่สมเหตุสมผลและการสร้างความเข้าใจและการรับรู้ทางสังคม จำนวน 17 ข้อ

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาโดยพิจารณาความสอดคล้องของวัตถุประสงค์การวิจัย โดยการนำ CVI (Content Validity Index) ได้ค่า S-CVI เท่ากับ 0.89

2. หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยทดลองใช้แบบสอบถามกับพนักงาน ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 30 คน ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.91

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2566 ถึง วันที่ 1 ตุลาคม 2568 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ได้แบบสอบถามกลับมาจำนวน 400 ชุด

2. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1. ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์การบริหารทรัพยากรมนุษย์และความยุติธรรมในองค์กรของรัฐวิสาหกิจไทย 2. ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลกระทบต่อความยุติธรรมในองค์กรของรัฐวิสาหกิจไทย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ของคนพิการ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ของคนพิการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.64$ S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความเชื่อในความสามารถของตนเองมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ การเลียนแบบ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.62) การลงโทษทางสังคม ($\bar{X} = 4.65$,

S.D. = 0.65) การเสริมแรงทางสังคม ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.64) การควบคุมตนเอง ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.58) กระบวนการทางปัญญา ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.62) การเรียนรู้แบบสังเกต ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.64) และ การเรียนรู้ทางศีลธรรม ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.59) ตามลำดับ (ตารางที่ 1) ทุกองค์ประกอบของปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ของคนพิการอยู่ในระดับมาก และมีผลของค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ของคนพิการ ในภาพรวมและจำแนกรายด้าน

สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ของคนพิการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1.การเรียนรู้แบบสังเกต	4.62	0.64	มาก	7
2.การเสริมแรงทางสังคม	4.64	0.64	มาก	4
3.การลงโทษทางสังคม	4.65	0.65	มาก	3
4.การเลียนแบบ	4.65	0.62	มาก	2
5.ความเชื่อในความสามารถของตนเอง	4.69	0.57	มาก	1
6.กระบวนการทางปัญญา	4.63	0.62	มาก	6
7.การควบคุมตนเอง	4.63	0.58	มาก	5
8.การเรียนรู้ทางศีลธรรม	4.61	0.59	มาก	8
โดยรวม	4.64	0.55	มาก	

ผลการวิเคราะห์คุณภาพการบริการทางการศึกษา

คุณภาพการบริการทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.68, S.D. = 0.54) รองลงมาได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.60) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.62) กระบวนการจัดการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.51) และ สื่อการสอนและเทคโนโลยี ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.56) ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการบริการทางการศึกษาของคนพิการโดยรวม และจำแนกรายด้าน

คุณภาพการบริการทางการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
1.ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร	4.64	0.60	มาก	2
2.กระบวนการจัดการศึกษา	4.62	0.51	มาก	4
3.สื่อการสอนและเทคโนโลยี	4.60	0.56	มาก	5
4.สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย	4.68	0.54	มาก	1
5.การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	4.62	0.62	มาก	3
โดยรวมเฉลี่ย	4.63	0.50	มาก	

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาคูณภาพชีวิตของคนพิการ

การพัฒนาคูณภาพชีวิตของคนพิการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.54) รองลงมาได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.60) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.62) กระบวนการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.51) และ สื่อการสอนและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ(ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาคูณภาพชีวิตของคนพิการโดยรวมและจำแนกรายด้าน

การพัฒนาคูณภาพชีวิตของคนพิการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
1.การสร้างระบบการศึกษาที่เป็นมิตรและเป็นระบบ	4.63	0.53	มาก	5
2.การให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์และความเสมอภาค	4.69	0.51	มาก	2
3.การสนับสนุนความเข้าถึงและการมีส่วนร่วม	4.71	0.51	มาก	1
4.การสนับสนุนนโยบายและกฎหมายที่สมเหตุสมผล	4.69	0.55	มาก	3
5.การสร้างความเข้าใจและการรับรู้ทางสังคม	4.69	0.55	มาก	3
โดยรวมเฉลี่ย	4.68	0.47	มาก	

ผลการวิเคราะห์บรรยากาศการเรียนรู้ของคนพิการและคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษาของคนพิการที่ส่งผลต่อการพัฒนาคูณภาพชีวิตของคนพิการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบ (Multiple Regression Analysis with Stepwise Method) พบว่า จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.10 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคูณภาพชีวิตของคนพิการ (QD) สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ค่าความสามารถในการอธิบายของโมเดล (R^2 และ Adjusted R^2) โมเดลสุดท้าย (Model 6) มีค่า $R^2 = 0.716$ แสดงว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตาม (การพัฒนาคูณภาพชีวิตของคนพิการ) ได้ 71.6% ค่า Adjusted $R^2 = 0.716$ แสดงให้เห็นว่าโมเดลมีความเหมาะสม และการเพิ่มตัวแปรอิสระไม่ได้ทำให้ความแม่นยำลดลง

2. ผลของตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคูณภาพชีวิตของคนพิการ ตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการพัฒนาคูณภาพชีวิตของคนพิการอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ บรรยากาศการเรียนรู้ ($\beta = 0.212$, $p < 0.01$)

หมายความว่า หากบรรยากาศการเรียนรู้ดีขึ้น 1 หน่วย จะทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการเพิ่มขึ้น 0.212 หน่วย สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ($\beta = 0.200, p < 0.01$) แสดงว่าสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการในระดับใกล้เคียงกันกับบรรยากาศการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง ($\beta = 0.257, p < 0.01$) มีผลกระทบสูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ โดยหมายความว่าหากคนพิการสามารถควบคุมตนเองได้ดีขึ้น จะมีผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ กระบวนการจัดการศึกษา ($\beta = 0.096, p < 0.01$) มีอิทธิพลในระดับที่ต่ำกว่าปัจจัยอื่น ๆ แต่ยังคงมีนัยสำคัญ ความเชื่อในความสามารถของตนเอง ($\beta = 0.111, p < 0.01$) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการในระดับหนึ่ง สื่อการสอนและเทคโนโลยี ($\beta = 0.106, p < 0.01$) แม้ว่าจะมีผลกระทบน้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ แต่ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญ

3. การเปลี่ยนแปลงของโมเดล (R^2 Change) โมเดลเริ่มต้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ 70% เมื่อเพิ่มปัจจัยอื่น ๆ เข้ามา ค่า R^2 เพิ่มขึ้นเป็น 71.6% การเพิ่มตัวแปร การจัดการศึกษา ความเชื่อในความสามารถของตนเอง และสื่อการสอน แม้ว่าจะช่วยเพิ่มค่า R^2 แต่การเพิ่มขึ้นเป็นเพียงเล็กน้อย

4. ข้อสรุปจากโมเดล ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการมากที่สุดคือ การควบคุมตนเอง และสภาพแวดล้อมและความปลอดภัย บรรยากาศการเรียนรู้ เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต แม้ว่าปัจจัยอื่น ๆ เช่น การจัดการศึกษา, ความเชื่อในความสามารถของตนเอง, และสื่อการสอนและเทคโนโลยี จะมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการ แต่ผลกระทบค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับปัจจัยหลัก โดยสรุป โมเดลนี้สามารถอธิบายได้ว่าหากต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ ควรให้ความสำคัญกับ การส่งเสริมการควบคุมตนเอง, การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย, และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน:QD

ตัวแปร	การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ				p
	b	SE	β	T	
ค่าคงที่	2.145	.120		8.000**	.000
บรรยากาศการเรียนรู้	.154	.034	.212	4.526**	.000
สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย	.172	.037	.200	4.707**	.000
การควบคุมตนเอง	.207	.038	.257	5.507**	.000
กระบวนการจัดการศึกษา	.088	.041	.096	2.131*	.034
ความเชื่อในความสามารถของตนเอง	.093	.038	.111-	2.488*	.013
สื่อการสอนและเทคโนโลยี	.088	.040	.106	2.229*	.026
$R^2 = .716$					$F = 186.168^*$
Adjust $R^2 = .713$					$P = .000$

หมายเหตุ: ตัวแปรตาม: QD ; *p < .05. **p < .01.

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบรรยากาศการเรียนรู้ของคนพิการ ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษา และปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ เพื่อเป็น "บันทึกคนพิการ" ผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานได้นำไปสู่ข้อค้นพบที่สำคัญ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ของคนพิการ จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศการเรียนรู้ของคนพิการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง $\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า องค์ประกอบที่มีความมากที่สุด ได้แก่ ความเชื่อในความสามารถของตนเอง (self-efficacy) ซึ่งมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.57 รองลงมาคือ การเลียนแบบ (modeling) ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.62) ซึ่งหมายความว่าคนพิการมีการพัฒนาแรงจูงใจและความมั่นใจในความสามารถของตนเอง โดยได้รับอิทธิพลจากการเรียนรู้ผ่านการสังเกตและแบบอย่างที่ดีในสังคม ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1997) ซึ่งกล่าวว่าการเรียนรู้แบบสังเกต (observational learning) และการเลียนแบบ (modeling) เป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) คนพิการที่สามารถเห็นตัวอย่างที่ดีของบุคคลที่มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง จะสามารถพัฒนาความเชื่อในความสามารถของตนเองได้ดีขึ้น (Zimmerman, 2000)

การวิเคราะห์คุณภาพการบริการทางการศึกษา ผลการศึกษพบว่า คุณภาพการให้บริการทางการศึกษาของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษาของคนพิการอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.50) โดยองค์ประกอบที่มีค่าสูงสุดคือ สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.54) แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อคนพิการเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพวกเขา ผลการศึกษานี้สนับสนุนแนวคิดของ Parasuraman, Zeithaml, & Berry (1988) ที่อธิบายว่าคุณภาพการบริการทางการศึกษาควรมีองค์ประกอบด้านความปลอดภัยและการสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการพิเศษ การออกแบบสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับคนพิการ เช่น การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้เข้าถึงได้ง่าย จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และสร้างความรู้สึกมั่นคงในชีวิตของพวกเขา (Bitner, 1992)

การวิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ เมื่อพิจารณาในแง่ของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ พบว่า การสนับสนุนความเข้าถึงและการมีส่วนร่วมมีค่ามากที่สุด $\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.51) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเปิดโอกาสให้คนพิการสามารถเข้าถึงการศึกษาและกิจกรรมทางสังคมได้อย่างเต็มที่เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผลนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Edward Skrtic (2005) ที่อธิบายว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการต้องอาศัยโครงสร้างที่เอื้อต่อการเข้าถึงและการมีส่วนร่วมในสังคม โดยเฉพาะในด้านการศึกษาและการพัฒนาอาชีพ

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน สามารถนำไปเปรียบเทียบกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยนี้ ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1997), Model of Service Quality for Special Education (MQSE) (2561), และแนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการของ Skrtic (2005)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1997) แนวคิดหลักของทฤษฎี Bandura ระบุว่า การเรียนรู้ของบุคคลเกิดจากการสังเกต การเลียนแบบ และการเสริมแรงทางสังคม ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของบุคคล ได้แก่ Observational Learning การเรียนรู้แบบสังเกต Self-Efficacy ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง Social Reinforcement การเสริมแรงทางสังคม Self-Regulation การควบคุมตนเอง การเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ ตัวแปร บรรยายภาพการเรียนรู้ และ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .212, p < .01$) สะท้อนว่าการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี เช่น การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการสังเกตและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ ($\beta = .111, p < .01$) สอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura ที่ระบุว่า Self-Efficacy มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะในบริบทของคนพิการที่ต้องเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ (Self-Regulation) ($\beta = .257, p < .01$) ซึ่งให้เห็นว่าการควบคุมตนเองมีผลต่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura ที่กล่าวว่า บุคคลที่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้จะมีแนวโน้มประสบความสำเร็จในชีวิตมากขึ้น ผลการวิเคราะห์สนับสนุนทฤษฎีของ Bandura โดยเฉพาะในเรื่อง Self-Efficacy และ Self-Regulation ที่เป็นตัวแปรสำคัญต่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ

Model of Service Quality for Special Education (MQSE) (2561) แนวคิดหลักของโมเดล MQSE เป็นโมเดลที่ใช้วัดคุณภาพของบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยมี 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร กระบวนการจัดการศึกษา สื่อการสอนและเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

การเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์

สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ($\beta = .200, p < .01$) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ MQSE ที่ระบุว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ กระบวนการจัดการศึกษา ($\beta = .096, p < .01$) และ สื่อการสอนและเทคโนโลยี ($\beta = .106, p < .01$) มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ แสดงให้เห็นว่าการให้บริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพช่วยเพิ่มโอกาสให้คนพิการสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ สรุปโมเดล MQSE สนับสนุนผลการวิเคราะห์ที่ว่า คุณภาพของสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและเทคโนโลยีที่ช่วยการเรียนรู้ มีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ

แนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ (Skrtic, 2005) เสนอว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการ ได้แก่ การสร้างระบบการศึกษาที่เป็นมิตรและเป็นระบบ การให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์และความเสมอภาค การสนับสนุนการเข้าถึงและการมีส่วนร่วม การสนับสนุนนโยบายและกฎหมายที่สมเหตุสมผล การสร้างความเข้าใจและการรับรู้ทางสังคม การเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ บรรยายภาพการเรียนรู้ และ สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการ แสดงถึงความสำคัญของการสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาของคนพิการ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Skrtic ที่เน้นการศึกษาแบบองค์รวม (Self-

Regulation) และ SE (Self-Efficacy) มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการ สนับสนุนแนวคิดที่ว่าพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการต้องคำนึงถึง ความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองและการมีวินัยในตนเอง เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในสังคม สื่อการสอนและเทคโนโลยี มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการ สนับสนุนแนวคิดของ Skrtic ที่ว่าเทคโนโลยีและนโยบายที่ดีสามารถช่วยให้คนพิการเข้าถึงการศึกษาและโอกาสทางสังคมได้มากขึ้น ผลการวิเคราะห์สอดคล้องกับแนวคิดของ Skrtic (1995) ที่เน้นว่าพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการขึ้นอยู่กับ ระบบการศึกษาที่เอื้ออำนวย, การสนับสนุนทางสังคม, และการพัฒนา Self-Efficacy

สรุปการเปรียบเทียบโดยรวม ทฤษฎีของ Bandura (1997) สนับสนุนผลการวิเคราะห์เรื่อง Self-Efficacy และ Self-Regulation ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการ โมเดล MQSE (2561) ยืนยันว่าคุณภาพของสภาพแวดล้อมและการใช้เทคโนโลยีส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการ แนวคิดของ Skrtic (2005) ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการต้องมีระบบสนับสนุนด้านการศึกษาและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมการจัดการองค์การเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตบัณฑิตคนพิการ ความสัมพันธ์ของปัจจัยการเรียนรู้และบริการทางการศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบรรยากาศการเรียนรู้ คุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษาของคนพิการ และปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ เพื่อเป็นบัณฑิตคนพิการ รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหล่านี้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ คนพิการที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและมีโอกาสเป็นบัณฑิตคนพิการ จำนวน 451 คน โดยใช้แบบสอบถามมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศการเรียนรู้ของคนพิการ คุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการเพื่อเป็นบัณฑิตคนพิการ อยู่ในระดับสูงทุกปัจจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 แสดงให้เห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ปัจจัยบรรยากาศการเรียนรู้และคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกเล็กน้อยกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ (ค่า $r = 0.02$) แม้จะเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำแต่ก็มีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนให้เห็นว่าทั้งสองปัจจัยนี้ยังคงมีผลต่อการส่งเสริมให้คนพิการสามารถพัฒนาตนเองจนสำเร็จการศึกษาและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

งานวิจัยยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการจัดการนวัตกรรมในองค์กรเพื่อช่วยลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มโอกาสทางสังคม และสนับสนุนให้คนพิการได้รับบริการและการศึกษาที่ทั่วถึงและเป็นธรรม โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีและระบบการทำงานเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การปรับตัวขององค์กรเพื่อรองรับความต้องการเฉพาะของคนพิการจึงเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ งานวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ

เอกชน และองค์กรต่างๆ ในการสร้างโอกาสทางการศึกษา การฝึกอบรม การเข้าถึงบริการสุขภาพ และสิทธิประโยชน์ต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตคนพิการสามารถดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างเต็มที่

โดยสรุป งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการเพื่อเป็นบัณฑิตคนพิการนั้น ต้องอาศัยการบูรณาการปัจจัยด้านบรรยากาศการเรียนรู้และคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้คนพิการได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพและมีชีวิตที่มีความสุขและความหมาย

ข้อเสนอแนะ

ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและพัฒนานโยบายที่เน้นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ รวมถึงสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ช่วยเหลือคนพิการในการเรียนรู้และใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนออกแบบหลักสูตรและบริการทางการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของคนพิการอย่างแท้จริง

สถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา ควรพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ และส่งเสริมการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย รวมถึงการให้คำปรึกษาและสนับสนุนด้านจิตใจ เพื่อให้คนพิการสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคเอกชนและชุมชน ควรมีส่วนร่วมในการสร้างโอกาสทางอาชีพและการฝึกงานสำหรับบัณฑิตคนพิการ รวมถึงสนับสนุนการเข้าถึงบริการต่างๆ เช่น สุขภาพ การเดินทาง และเทคโนโลยี เพื่อให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอย่างอิสระและมีศักดิ์ศรี

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการองค์กรและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน รวมถึงการติดตามผลลัพธ์ในระยะยาวของการดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมต่อไป การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบัณฑิตคนพิการควรเป็นความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและครอบคลุมในทุกมิติของการใช้ชีวิตและการมีส่วนร่วมในสังคมอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2564). เว็บไซต์กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. สืบค้นจาก <https://www.dep.go.th/th/>
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W. H. Freeman.
- Bitner, M. J. (1992). Servicescapes: The impact of physical surroundings on customers and employees. *Journal of Marketing*, 56(2), 57–71.
- Bourke, P. E., & Mentis, M. (2014). An assessment framework for inclusive education: Integrating assessment approaches. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 21(4), 384–397. <https://doi.org/10.1080/0969594X.2014.888332>
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1988). SERVQUAL: A multiple-item scale for measuring consumer perceptions of service quality. *Journal of Retailing*, 64(1), 12–40.
- Schalock, R. L., et al. (2002). Conceptualization, measurement, and application of quality of life for persons with intellectual disabilities. *Mental Retardation*, 40(6), 457–470.
- Skrtic, T. M. (Ed.). (1995). *Disability and democracy: Reconstructing (special) education for postmodernity*. Teachers College Press.
- Skrtic, E. (2005). Disability and the dilemma of inclusive education: A sociological perspective. *Harvard Educational Review*, 75(4), 435–464.
- Zimmerman, B. J. (2000). Self-efficacy: An essential motive to learn. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 82–91. <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1016>

